

aquesta gepa. El que més m'ha ajudat a no quedar confinat, però, han estat els meus llibres sobre Picasso. Per sort, aquests llibres han estat traduïts a diferents llengües i han anat per tot el món. Això crec que ha fet que aquí es reconsiderés la imatge que es tenia de mi.

—*Un cas com el de vostè, troba que és típic a Catalunya?*

— A Catalunya i a tot el món hi ha casos anormals. Baudelaire, Rimbaud, Artaud. A Catalunya la cosa és doblement greu perquè d'una banda hem sofert diferents interrupcions històriques, com la guerra civil i la dictadura, que, des de l'exterior han intentat ofegar-nos. Per l'altra, hi ha els problemes interns del país. Però aquestes circumstàncies ens haurien de fer actuar, com a país, amb més equanimitat, intentant que el joc fos més net. Aquest potser és un aspecte trist de Catalunya. Pertot arreu, els homes són homes. A París, jo vaig veure les mateixes enveges i gelosies que aquí, però el cas de França o el d'Anglaterra els podríem comparar amb el d'un milionari al qual no li ve d'aquí; si li cau un duro a terra, no en fa ni cas. En canvi, al nostre país sembla que les energies haurien d'aprofitar-se millor, procurar que la injustícia no fos tan flagrant. Fa un temps, llegint *El Mossèn* d'Isabel-Clara Simó vaig recordar un episodi que gairebé havia oblidat. Mossèn Cinto Verdager, en un moment donat, es va trobar que l'únic diari on va poder publicar en defensa pròpia va ser en *El Noticiero Universal*, un diari en castellà! Això és molt greu. Un altre cas és el de l'Eugeni d'Ors. Quan es va trobar totalment sol i acorralat, ha de publicar *El nou Prometeu encadenat* en *El Día Gráfico*, un altre diari en castellà.

—*En els Quaderns inèdits de l'alquimista recull una nota escrita el 1944 al dors de*

la qual ja escriu "Quaderns de l'alquimista". Tant l'estructuració global de tota la seva producció com la idea de l'alquímia ha estat central en la seva obra. ¿Com la sintetitzaria?

— En l'alquímia, en la poesia, intervé una part d'imatges, de sentiment, de sensibilitat, de música de les paraules... Quan un poeta fa un poema, aquests elements es donen en una forma alquímica, que no es pot precisar. Dir "poemes de l'alquimista" és tenir consciència que es treballa amb uns materials aleatoris; encara que un vulgui fer un poema basat en el pensament com a ingredient bàsic, el sentiment s'hi pot introduir... L'alquímia és un camp en què la llibertat humana té encara algun marge.

—*¿On se situa literàriament Josep Palau i Fabre? ¿S'atreveix a fer la seva autodefinició?*

— Jo, des de jove admiro molt Josep Maria de Sagarra, poeta, novel·lista, assagista. Per això sempre he tingut aquesta atracció cap a la diversitat de les formes d'expressió. Crec que si el meu desenvolupament hagués estat més normal, sense la guerra civil, l'exili, la meua faceta de dramaturg i narrador haurien sortit molt abans. Ara, sóc un escriptor variat que té poesia, que té contes i que té una especialitat que és Picasso. L'únic que no he tocat és la novel·la, però això no crec que ho pugui fer, ja. Picasso m'absorbeix massa. Malgrat els desastres i les contrarietats que he viscut, la meua obra reflecteix força el que jo havia projectat de jove, una obra variada, que intenta ser densa. D'altra banda, tots els que han parlat de mi —Guillamon, Pilar Parcerisas, Triadó— han dit que la meua obra s'irradia tota de la poesia. En els meus estudis sobre Picasso es nota això. Sento que escric sempre poesia, crec que sóc un poeta.

Xènia Bussé

Tardor

NOVETATS

LIBRES

edicions 62 s/a

EL CAS EQUIVOCAT

James Crumley
Seleccions de la Cua de Palla, 117.
256 pàgines.

Una obra que segueix perfectament les petges tradicionals del gènere, amb trets originals i renovadors.

EDITORIAL TRES I QUATRE

REVOLTA DE BRUIXES

Josep M. Benet i Jornet
Col. L'Estel, 12.
224 pàgines. 975 ples.

Revolta de Bruixes és una peça clau que combina un realisme exasperat amb un bosc de simbolismes, amb el rerefons de la crisi de la cosmovisió racionalista.

GRAN ENCICLOPÈDIA CATALANA

DICCIONARI CATALÀ-ALEMANY

Lluís C. Batlle/Günther Haensch
Tilbert Stegmann/Gabriele Woith

Diccionari bilingüe que comprèn més de 60.000 entrades. Inclou un resum de gramàtica catalana, les regles bàsiques de pronúncia, una llista de verbs irregulars, etc.

Editorial Empúries

L'ART DE L'IMPOSSIBLE

Dieguez Sarsanedas
Col. Tros de Paper, 36.

El diàleg considerat com una de les belles arts i, potser, com un nou gènere literari.

C
E

D'AHIR

M. Àngels Moreno
Col. Tirant, 5.

Sèrie de relats basats en fets reals ocorreguts a la Safor.

curial

ELS MARGES 44

Revista de Llengua i Literatura
(Nova etapa)

Direcció: Jordi Castellanos
i Josep Murgades.

EDITORIAL TRES I QUATRE

ISABEL I MARIA

Mercè Rodoreda
Col. La Unitat, 140.
272 pàgines. 1975 ples.

Dos personatges femenins, mare i filla donen títol a aquesta novel·la inacabada de Mercè Rodoreda.

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

L'ORACIÓ COMPOSTA (II): LA SUBORDINACIÓ

Maria Josep Cuenca
Col. Biblioteca lingüística catalana

Una presentació crítica de les teories i els problemes que afecten els diferents aspectes de la subordinació.